

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. Висвітлено питання формування та покращення інвестиційного клімату держави, узагальнено законодавчі акти, які регулюють інвестиційні процеси в Україні, обґрунтовано завдання уряду з покращення інвестиційної діяльності в країні.

Аннотация. Освещены вопросы формирования и улучшения инвестиционного климата государства, обобщены законодательные акты, которые регулируют инвестиционные процессы в Украине, обоснована задача правительства по улучшению инвестиционной деятельности в стране.

Annotation. The article deals with the issues of formation and improvement of the investment climate of the state. Laws that govern the investment process in Ukraine are generalized. The task of the government on the improvement of the investment activity in the country is grounded.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, макроекономічні показники, бізнес-клімат, інвестиційний клімат, фінансування.

Сьогодні від ефективності інвестиційної політики залежать стан виробництва, становище і рівень технічної оснащеності основних фондів суб'єктів господарювання, можливості структурної перебудови економіки, рішення соціальних і екологічних проблем. Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей та економіки в цілому. Та забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежить соціально-економічна динаміка, ефективність залучення в світовий поділ праці, можливість модернізації на цій основі національної економіки. Тому важливо визначити причини низької інвестиційної діяльності в Україні, а також особливості та фактори, які впливають на інвестиційний клімат країни.

Проблеми забезпечення сприятливого інвестиційного клімату розглядали багато вчених-економістів, а саме: Ястремська О. М., Бочаров В. В., Валітурова Л. С., Великий Ю. М., Стадник В. В., Йохна М. А. та ін. Метою даного дослідження є постановка проблеми забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в країні та обґрунтування напрямків її вирішення на макrorівні.

Потенціал підприємництва не може реалізуватися повною мірою в Україні через незадовільний бізнес-клімат. Про це свідчать результати двох впливових міжнародних досліджень – Світового банку "Ведення бізнесу – 2010" і "Рейтинг глобальної конкурентоспроможності" Всесвітнього економічного форуму 2011 – 2012 років. Так, за простотою ведення бізнесу Україна займає 142 місце зі 183 країн світу. У тому числі за показником ефективності податкової системи країна знаходиться в самому кінці списку, на 181-му місці.

Несприятливий бізнес-клімат є основним чинником, який стримує інвестиції. Причинами цього є:

- макроекономічна нестабільність, недостатньо ефективна регуляторна й податкова системи, високий рівень корупції;

- недостатня розвиненість механізмів державно-приватного партнерства;
- нестача ефективних механізмів залучення інвестицій і захисту прав інвесторів.

Інвестиційний клімат характеризується сукупністю економічних, правових, регуляторних та інших факторів, які визначають ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного використання у майбутньому.

Одним із головних індикаторів, який характеризує інвестиційний клімат у країні є макроекономічні показники. Після спаду інвестиційної діяльності внаслідок фінансово-економічної кризи 2008 – 2009 років, спостерігається активізація виробничої діяльності та покращення економічної ситуації в Україні. Так, наприклад, кількість інвестицій в основний капітал у 2012 році склали 263 727,7 млн грн, що на 8,3 % більше, ніж у попередньому 2011 році; приріст прямих інвестицій (акціонерного капіталу) за 2012 рік склав 4 128,5 млн дол., що на 25 % менше, ніж у попередньому році. Найбільшими країнами-інвесторами на 31 грудня 2012 року є Кіпр – 17 275,1 млн дол. (31,7 % від загального обсягу інвестицій), Німеччина – 6 317,0 млн дол. (11,6 %), Нідерланди – 5 168,6 млн дол. (9,5 %), Російська Федерація – 3 785,8 млн дол. (7,0 %).

В українській економіці найпривабливішими досі залишаються традиційні матеріаломісткі сектори, такі, як металургія, машинобудування, хімічна та харчова галузі. Поряд із цим все більше інвестицій залучають такі сектори економіки, як автомобільна промисловість, сфери продовольчого та непродовольчого ритейлу, виробничого біопалива, телекомунікації та інше, що частково пов'язане з відносно низьким рівнем розвитку цих галузей, а також із невисокою концентрацією на ринку.

В Україні діють близько 100 законодавчих та нормативних актів, що регулюють інвестиційну діяльність. Головним із них є: Конституція України, Господарський, Цивільний та Земельний кодекси України, а також Закони України: "Про інвестиційну діяльність", "Про банки та банківську діяльність", "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність", "Про господарські товариства", "Про державне регулювання ринку цінних паперів", "Про усунення дискримінації в оподаткуванні

зовнішньоекономічну діяльність" та ін. Але нестабільність законодавства і його мінливість стає значною перешкодою для потенційних інвесторів. Інвестори через невпорядкованість правових норм не бажають вкладати кошти в економіку України. Тому з метою покращення інвестиційного клімату в Україні розробляються реформи з розвитку інвестиційної діяльності та вдосконалюються законодавчі проекти з цього питання [1].

Для покращення інвестиційної діяльності уряду України слід:

• знизити рівень державного регулювання підприємницької діяльності та забезпечити стабільність відповідного законодавства;

• усунути неоднозначність трактування нормативно-правових актів;
• удосконалити нормативну базу з питань реалізації прав власності;
• завершити адміністративну реформу, забезпечити публічність і прозорість у прийнятті рішень органами влади і в результаті подолати бюрократизм і прояви корупції;

• запровадити ефективні методи корпоративного управління;

• знизити податкове навантаження;

• забезпечити стабільність політичного середовища;

• активізувати діяльність зі створення позитивного іміджу держави;

• забезпечити інформаційну та організаційну підтримку іноземним інвесторам;

• створити на окремих територіях спеціальних режимів залучення інвестицій шляхом;

• розвитку логістичної та комунікаційної інфраструктури на територіях, визначених як пріоритетні для інвестування;

• створення на місцях "єдиного інвестиційного вікна", на яке буде покладена функція взаємодії з органами влади в інтересах інвесторів, у першу чергу тих, які реалізують інноваційні та інфраструктурні проекти, з отримання ліцензій, дозволів, погоджень, вирішення земельних питань, тощо;

• стимулювання створення територій компактного розміщення бізнес-кластерів із розвинутою інфраструктурою і заздалегідь підготовленими пакетами дозволів для початку діяльності;

• сприяти розвитку гарантування й страхування експортних операцій;

• створити єдиний орган зі сприяння залученню інвестицій, територіальні органи якого здійснюватимуть взаємодію між інвесторами й органами влади, а також вживатимуть заходів щодо комплексного супроводу проектів, які вимагають залучення іноземних інвестицій.

Отже, важливою умовою розвитку економіки України є активізація інвестиційних процесів. І, в першу чергу, через створення урядом умов для підвищення зацікавленості інвесторів щодо фінансування галузей з відносно низьким рівнем розвитку, що обумовлює успішну перспективу подолання дефіциту коштів й оживлення випуску продукції та послуг у галузях національного господарства України.

Наук. керівн. Ріпка Д. О.

Література: 1. Цьохла С. Ю. Особливості інвестиційних процесів в Україні на сучасному етапі / С. Ю. Цьохла, О. В. Чорноротов // Вчені записки ТНУ. Серія: Економіка та управління. – 2010. – Т. 23 (62). – № 3. – С. 302–309.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>.
3. Програма реформ Президента України на 2012 – 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bigyalta.com.ua/story/9160>.